

Zbigniew Wolanin

TWÓRCZOŚĆ CZESŁAWA CZMIELA

Zapoznając się ze spuścizną artystyczną Czesława Czmiela, odnosimy wrażenie, że mamy oto do czynienia z twórcą bardzo płodnym, jeśli idzie o ilość wykonanych prac, a jednak artystycznie niespełnionym. Z człowiekiem, w którym drzemał wielki artystyczny potencjał, jednak nie mógł się on w pełni rozwinąć.

Cechą charakterystyczną twórczości Czmiela jest bardzo nierówny poziom artystyczny poszczególnych prac. Wiąże się to z faktem, że twórca nie posiadał swojego własnego, przez siebie wypracowanego wyraźnego stylu artystycznego, ani nie był też malarzem „intuicyjnym”, jak na przykład Nikifor czy Stanisław Niewola, wiedzący w sposób nieomylny, sami z siebie, jak malować.

Czy ten brak zdecydowanego dążenia do tworzenia zgodnie z własnym wycuciem wynika z zachwiania wiary w siebie młodego malarza, której na pewnym etapie swojego artystycznego życiorysu doświadczył? Momentem decydującym mogła być niemożliwość podjęcia wymarzonych studiów na Akademii Sztuk Pięknych, co – jak się wydaje – musiało głęboko zaważyć na psychice młodego człowieka o duszy artysty.

W twórczości Czmiela spotykamy więc dużo naśladownictwa innych artystów; często są to swego rodzaju kopie dzieł znanych malarzy. Rysował i malował na kartkach papieru o niewielkich formatach. Posługiwał się akwarelą i temperą, używał także ołówka, kredek, czarnego tuszu i piórka. Bardzo zróżnicowana jest kolorystyka prac. Obok kompozycji niezwykle szlachetnych, opartych na zestawieniach trzech, czasem tylko dwóch barw, spotykamy też prace bardzo niespójne kolorystycznie.

Artysta posiadał na pewno duże zdolności rysunkowe, zwraca uwagę „graficzność” jego prac, wyrażona pewnie prowadzoną kreską oraz czarnym konturem, stanowiącym wyrazisty element większości kompozycji. Tę rysunkową biegłość zauważamy zwłaszcza w wielopostaciowych scenach dworskich i rycerskich. Charakteryzuje je ogromna ilość rysunkowych szczegółów, oddanych z drobiazgową dokładnością. Tematyka prac jest zresztą tak obszerna, że nie sposób ustalić, które motywy były mu najbliższe. Obok wspomnianych, będących dość częstym tematem scen dworskich i rycerskich, obejmujących także uczty i turnieje rycerskie, bitwy, pojawiają się postacie historyczne, królowie Polski, typy szlacheckie, chłopci i żołnierze, rewolucjoniści francuscy i radzieccy, postacie mitologiczne z bajek i legend, święci, portrety współczesnych ludzi. Istotnym motywem jest architektura, zwłaszcza historyczna, stare zamki, fortyfikacje i miejskie zaułki. Za najlepsze pod względem artystycznym należy chyba uznać malarskie abstrakcje, w których Czmiel, wyraźnie zafascynowany Picassem, tworzył udane pod każdym względem kompozycje kolorystyczne. Trzy takie prace: *Dyskoteka* oraz *Maskarada I* i *Maskarada II* trafiły w 1997 roku do kolekcji Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu, jako dar pani

Heleny Jarosz z Muszyny. Prace te zaprezentowane zostały na wielkiej wystawie „*Talent Pasja Intuicja II – polskie malarstwo nieprofesjonalne 1945–2005*”, w części ekspozycji prezentowanej w Muzeum Nikifora w Krynicy od grudnia 2005 do marca 2006.

Należy żałować, że okoliczności życiowe uniemożliwiły pełną artystyczną ewolucję Czesława Czmiela w dojrzałego, świadomego twórcę, do czego z pewnością predysponował go posiadany wrodzony talent, jaki dostrzegamy w wielu obrazach, które pozostawił.

Autoportret Czesława Czmiela (1989 r.)

1

2

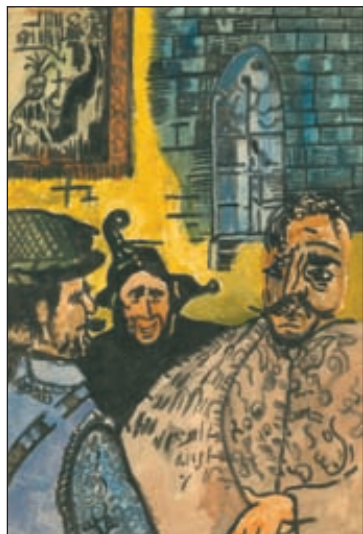
3

1. Scena dworska
2. Huzar z koniem
3. Portrecik
4. Król Zygmunt Stary
5. Scena szlachecka – kolor
6. Scena szlachecka – czarno-biała
7. Rycerz w zbroi

4

5

6

7

8

9

10

12

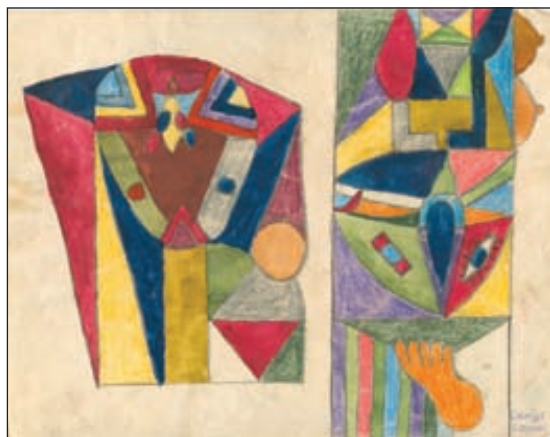

11

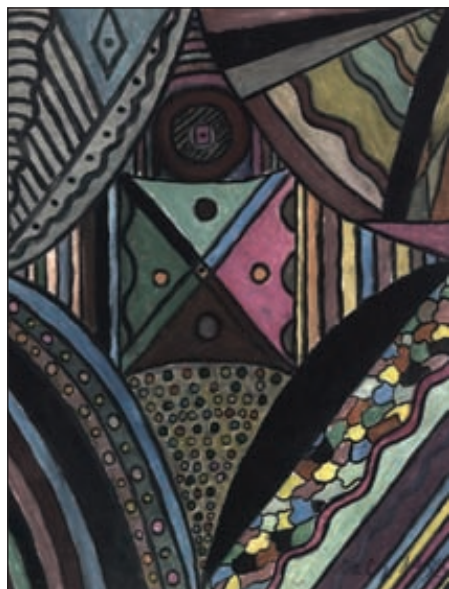

13

8. Kościół w Muszynie
 9. Barbakan i Brama Floriańska
 10. Wiśnicz
 11. Cerkiew w Powroźniku
 12. Fortyfikacje
 13. Cerkiewka

14

15

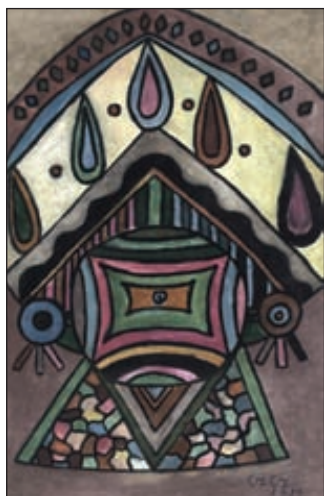

16

14. ÷ 18. Obrazki abstrakcyjne
19. Jednorożec
20. Dzbanek

19

17

18

20

21

21. Pejzaż morski ze statkiem

22. Wietnamska dziewczyna

23. Ptaki

24. Święta Rodzina (ołówek, na wzór drzeworytu)

25. Kot na parapecie i ptak

26. Kwiaty

22

23

24

25

26

Wszystkie prezentowane prace są własnością rodziny Cz. Czmiela.
 Reprodukcje: Juliusz Jarończyk, Renata Kopacz, Jarosław Hans